

Divadelní soubor J.K. TYL děkuje všem sponzorům i divákům za jejich přízeň.

Zvláštní poděkování za práci při realizaci kostýmů a scény patří paní Miroslavě Šmídové.

Divadelní soubor J.K. TYL Brodek u Přerova

uvádí komedii

J.B.P. MOLIERE

Zdravý nemocný

Premiéra 15.prosince 2007 v 19.00 hodin

Slovo režiséra:

Zdravý nemocný

Molière vytvořil tuto hru v době, kdy již umíral na tuberkulózu. Ztratil dlouholetou družku Madeleine Bécartovou a taktéž místo u dvora, kde byl v době panovníka Ludvíka XIV. velmi oblíben, jako ředitel divadelní společnosti, která organizovala dvorní slavnosti.

Drama z lékařského prostředí bylo v té době velmi oblíbené. Bylo kritikou tehdejší společnosti, kdy stály proti sobě dva navzájem se ovlivňující proudy středověkého lékařství, lidový a učený. Zástupci lidového lékařství byli především porodní báby, kořenářky, mastičkáři, zaříkávači, ranhojiči či lazebníci.

Učená medicína má své počátky v kláštorech, odkud se postupně přesunula na univerzitní půdu. To byla jedna z příčin řevnivosti mezi lékaři, kteří museli svou vědu neustále obhajovat před teology. Od 13. století byli lékaři vzdělávání na univerzitách zakládáných v Itálii a západní Evropě. Ke vzdělání patřila znalost složení lidského těla, znalost povahy člověka, určovaná dle působení čtyř tělesných šťáv (sanqa - krev, flegma - hlen, cholera - žluč, melancholie - černá žluč), určení příznaků a průběhu nemocí, znalost léčivých a škodlivých účinků rostlin a jiných léčebných látek, způsoby vyrábění léků atd.

Další vědní disciplínou byla například i astronomie, astrologie a rétorika. Znalost latinského jazyka, schopnost logického rozebrání problému a argumentace získaná studiem rétoriky byly jedinečným prostředkem ke získání důvěry při jednání s pacienty. Středověký lékař byl na své pověsti existenčně závislý. O každém případě mluvil často

s okolím, nikoliv s nemocným, jako o velmi těžkém. Jestliže došlo k uzdravení, byl považován za zachránce, pokud k smrti, byl alespoň zkušeným prognostikem. Při známkách neblahého vývoje nemoci, raději neriskoval a předstíral, že odchází daleko, než ho stihne zlá pomluva.

Ve sporu s lékařskou etikou bylo, že si lékaři neváhali říct o honorář předem, aniž by jejich mnohdy šarlatánské metody mohly zaručit úspěch léčby. Pochybné léčebné metody (pouštění žilou, přikládání pijavic, projímadla, zvracení, používání medikamentů se zázračnou mocí atd.) byly pak spíše příčinou zhoršení stavu nemocného nebo končily dokonce smrtí. Ale i ve středověku lidé toužili po dlouhém a kvalitním životě a středověcí lékaři se mnohem častěji než dnes věnovali prevenci.

Molière proto vytvořil postavu Argana - hypochondra, který tyranizuje svoji rodinu přehnanou péčí o své zdraví, aniž by si připouštěl, že se stává loutkou v rukou lékařů, lékárníků a dalších šarlatánů, kteří z jeho posedlosti mají prosperující živnost.

Od smrti Moliéra, který sám hledal cestu k uzdravení, uběhlo už několik století. Lékařská věda dnes pokročila natolik, že by nebyl problém jeho tuberkulózu vyléčit. Ovšem s hypochondry a jejich horlivými dodavateli všech potřebných medikamentů a pomůcek, zlepšujících a zkvalitňujících jejich život, by se zřejmě potkal na každém kroku. Jen si všichni přiznejme, jestli občas každý z nás nepropadne panice a ovlivněn reklamami nezjistí, že bez multivitaminů, minerálů, bifidus aktiv, GS condra, léků od bolesti, gingo biloby či kosmodisku nemůže dál žít.

*Eva Procházková
režisérka*

Osoby a obsazení:

<i>Argan</i>	<i>František Procházka</i>
<i>Tonička</i>	<i>Liběna Hasová</i>
<i>Anděla</i>	<i>Andrea Fleissigová</i>
<i>Belina</i>	<i>Květoslava Dienerová</i>
<i>De Bonnefoi</i>	<i>Josef Vrána</i>
<i>Diaforius</i>	<i>Jan Ježek</i>
<i>Tomáš (syn Diaforiuse)</i>	<i>Martin Šmída</i>
<i>Kleantes</i>	<i>Jan Bilicka</i>
<i>Berald</i>	<i>Karel Kratochvíl</i>
<i>Purgon</i>	<i>Jiří Procházka</i>
<i>Text sleduje:</i>	<i>Kateřina Herzingerová</i>
<i>Světla</i>	<i>Jiří Procházka</i>
<i>Zvuk</i>	<i>Jan Navrátil</i>
<i>Scéna a kostýmy</i>	<i>Miroslava Šmídová</i>
<i>Režie:</i>	<i>Eva Procházková</i>